

ชุดการสอนชุดที่ 1

เรื่อง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวิเคราะห์

ข้อมูลเบื้องต้น

วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน รหัสวิชา ค33101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย

นายอำนวยการ ฉิมกุล

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 33

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือครู

ชุดการสอนชุดที่ 1 เรื่อง

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การวิเคราะห์

ข้อมูลเบื้องต้น

วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน รหัสวิชา ค33101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดทำโดย

นายอำนาจ ฉิมกุล

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

โรงเรียนศรีรามประชาสรรค์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 33

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจงในการใช้ชุดการสอน

สำหรับครู

1. ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เป็นชุดการสอนที่ 1 เรื่อง **ค่าเฉลี่ยเลขคณิต** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เวลา 1 ชั่วโมง อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ครูควรทราบและปฏิบัติ ดังนี้
  2. ครูจัดชั้นเรียนตามข้อเสนอแนะ ควรจัดไว้ล่วงหน้าก่อนสอน
  3. ครูศึกษาเนื้อหาที่ต้องสอนโดยละเอียด และศึกษาชุดการสอนที่ 1 โดยรอบคอบ
  4. ก่อนสอนครูต้องจัดเตรียมชุดการสอนไว้ประจำศูนย์ให้เรียบร้อยตามจำนวนนักเรียน
  5. การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
    - 1) นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (5 นาที)
    - 2) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)
    - 3) ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนประกอบกิจกรรม (35 นาที)
    - 4) ชั้นสรุปบทเรียน (10 นาที)
    - 5) นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (5)
  6. เมื่อนำเข้าสู่บทเรียนแล้วให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามชุดการสอนขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมครูไม่ควรพูดเสียงดังเพราะจะเป็นการทำลายสมาธิของนักเรียน ครูควรพูดเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มในกรณีที่นักเรียนกลุ่มนั้นไม่เข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำ
  7. ครูต้องสังเกตความตั้งใจของนักเรียน ความสนใจในการเรียนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มของนักเรียนทุกกลุ่มอย่างใกล้ชิด ถ้ากลุ่มใดมีปัญหาครูจะได้ทำการช่วยเหลือได้ทันที
  8. ครูควรเน้นให้นักเรียนเก็บชุดการสอนที่เป็นเอกสารสำหรับนักเรียน และสื่อการสอนที่ใช้ร่วมกันให้เรียบร้อยเมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ
  9. การสรุปบทเรียนควรเป็นกิจกรรมร่วมกันของนักเรียนทุกกลุ่ม หรือแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาร่วมอภิปรายเรื่องที่เรียนมา
  10. ครูควรตรวจแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำไว้ในบัตร์กิจกรรมในชุดการสอนพร้อมทั้งบันทึกผลการเรียนของนักเรียนไว้

สำหรับนักเรียน

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่มขึ้นมา 1 คน ทุกครั้งที่เริ่มเรียน นักเรียนควรผลัดกันทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อฝึกการเป็นผู้นำ

2. ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนปฏิบัติ ดังนี้

2.1 นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (5)

2.2 ชั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ (35 นาที)

นักเรียนเข้าเรียนในศูนย์ใดศูนย์หนึ่งแล้วปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) อ่านบัตรคำสั่งให้เข้าใจแล้วปฏิบัติตามขั้นตอน
- 2) อ่านบัตรเนื้อหา
- 3) อ่านบัตรกิจกรรม และประกอบกิจกรรม แล้วบันทึกลงในแบบฝึกปฏิบัติ
- 4) อ่านบัตรคำถามและตอบคำถามลงในแบบฝึกปฏิบัติ
- 5) นักเรียนจับคู่แลกเปลี่ยนกันตรวจแบบฝึกปฏิบัติจากบัตรเฉลย

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้นในศูนย์หนึ่ง ๆ แล้วให้ไปทำกิจกรรมในศูนย์ต่อไปทันที จนครบ 3 ศูนย์ ในกรณีที่ศูนย์ใดยังไม่ว่างให้นักเรียนเข้าศูนย์สำรองก่อน และเมื่อมีศูนย์ใดว่าง ให้ไปทำกิจกรรมที่ศูนย์นั้นทันที

2.3 ชั้นสรุปบทเรียน (10 นาที)

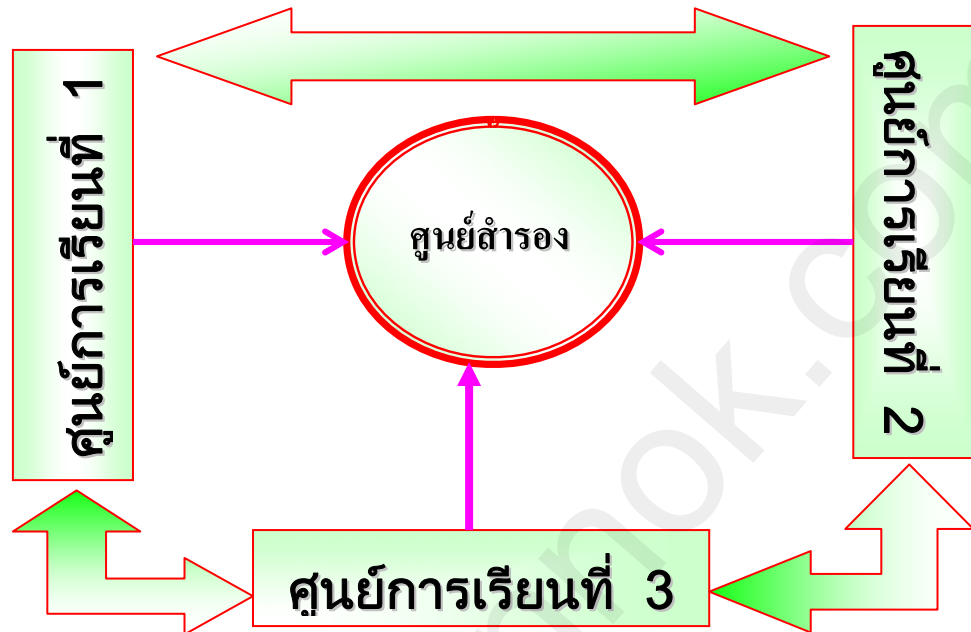
- 1) นักเรียนรายงานผลการปฏิบัติกิจกรรม กลุ่มละ 1 ศูนย์ โดยจับฉลาก แล้วร่วมกันซักถาม อภิปรายเพิ่มเติม และสรุปบทเรียน
- 2) นักเรียนตรวจสอบผลการปฏิบัติกิจกรรมจากใบเฉลยกิจกรรม แล้วร่วมกัน ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบประเมินจากสภาพจริง

2.4 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (5)

3. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมในแต่ละศูนย์เสร็จแล้วให้เก็บสื่อชุดการสอนทุกชิ้นใส่ซอง ไว้ที่ศูนย์การเรียนนั้น ๆ ตามสภาพเดิม ยกเว้นแบบฝึกปฏิบัติให้นำไปใช้ยังศูนย์ต่อไปจนครบทุกศูนย์ แล้วนำส่งครูเมื่อเสร็จสิ้นการเรียน

แผนผังศูนย์

การจัดชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ โดยจัดศูนย์การเรียนรู้ 3 ศูนย์ และศูนย์สำรอง ดังนี้

การแบ่งกลุ่มนักเรียน

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ในกรณีชั้นเรียนหนึ่งมีนักเรียน 30 คน ครูต้องจัดศูนย์การเรียนรู้ตามแผนผัง เป็น 2 จุด จึงจะเพียงพอสำหรับนักเรียนทั้งชั้น

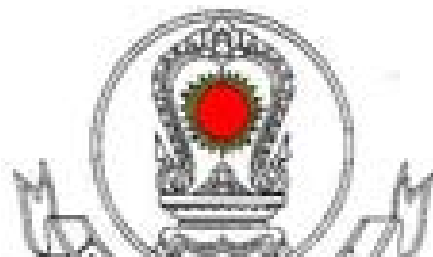
การเปลี่ยนศูนย์การเรียนรู้

1. กรณีการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละศูนย์เสร็จพร้อมกัน ให้เปลี่ยนจากศูนย์ที่ 1 ไป ศูนย์ที่ 2 ศูนย์ที่ 2 ไปศูนย์ที่ 3 และศูนย์ที่ 3 ไปศูนย์ที่ 1
2. กรณีการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละศูนย์เสร็จไม่พร้อมกัน ให้ไปศูนย์สำรองก่อน เมื่อศูนย์ใดว่างก็ให้เปลี่ยนไปเรียนยังศูนย์นั้น ๆ

ส่วนประกอบของชุดการสอน

1. คู่มือครู

2. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
3. ชองบรรจุชุดการสอน 4 ศูนย์การเรียนรู้ รวมศูนย์สำรอง
4. บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย ชองละ 1 ศูนย์การเรียนรู้
5. แบบสรุปผลการเรียนรู้
6. ชองบรรจุแบบทดสอบหลังเรียน เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
7. เอกสารอ้างอิง

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
ของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 : การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของ ข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

บัตรคำสั่ง

นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งแล้ว และปฏิบัติตามลำดับชั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหาและร่วมกันศึกษาเป็นกลุ่มให้เข้าใจ
2. ตรวจสอบบัตรประกอบกิจกรรมให้ครบถ้วน
3. อ่านบัตรกิจกรรม แล้วร่วมกันทำกิจกรรม ตอบคำถาม
4. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรม เรียบร้อยแล้วให้ทุกคนเก็บ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย ทุกอย่างใส่กล่องตามสภาพเดิม แล้วเปลี่ยนไปทำกิจกรรมยังศูนย์ต่อไป

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 : การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

บัตรเนื้อหา

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจง

การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

กำหนดให้ $x_1, x_2, x_3, \dots, x_N$ เป็นข้อมูล N จำนวน

$$\text{ค่าเฉลี่ยเลขคณิต} = \frac{x_1 + x_2 + x_3 + \dots + x_N}{N}$$

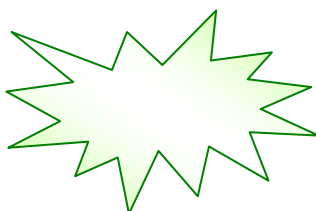
การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่ทำได้โดย การนำ

ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด หารด้วยจำนวนข้อมูลทั้งหมด

กำหนดสัญลักษณ์ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (อ่านว่า “เอ็กซ์ บาร์”)

N แทน จำนวนข้อมูล

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

ตัวอย่าง จงหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของ 2, 4, 6, 10, 15, 17

วิธีทำ

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$
$$\bar{X} = \frac{2+4+6+10+15+17}{6} = 9$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยเลขคณิต คือ 9

ตัวอย่าง ในการซ่อมวิชาคณิตศาสตร์ของ นักเรียน 12 คน ซึ่งมีคะแนนเต็ม 10 ได้คะแนนดังนี้ 8, 7, 4, 5, 3, 6, 7, 9, 7, 7, 8, 4

วิธีทำ เนื่องจาก มีค่าจากการสังเกต 12 ค่า จะได้ $N=12$

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต คือ $\bar{X}$

$$= \frac{\sum X}{N}$$
$$= \frac{8+7+4+5+3+6+7+9+7+7+8+4}{12}$$
$$= \frac{75}{12}$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยเลขคณิต คือ 6.25

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 : การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของ ข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

บัตรกิจกรรม

กิจกรรม : ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ

1. จากข้อมูล 5 , 10 , 15 , 20 จงหา $\bar{x}$

.....
.....
.....
.....

2. จากข้อมูล 11 , 13 , 15 , 17 , 19 จงหา $\bar{x}$

.....

.....
.....
.....

3. จากข้อมูล 0.5 , 0.7 , 0.9 , 0.11 , 0.13 , 0.15 จงหา $\bar{x}$

.....
.....
.....
.....

4. จากข้อมูล 22 , 24 , 26 , 28 , 30 , 32 จงหา $\bar{x}$

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. นักเรียนห้องหนึ่งจำนวน 10 คน มีรายได้ต่อวันคิดเป็นบาท ดังนี้ 85, 70, 10, 75, 44, 8, 42, 50, 40, 36 จงหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) รายได้ของนักเรียน 10 คน

.....
.....
.....
.....
.....

.....

6. ในค่ายนักมวยแห่งหนึ่งมีนักมวย 10 คน โดยนักมวยแต่ละคนมีน้ำหนักคอดเป็นปอนด์ ดังนี้ 125, 303, 163, 175, 181, 190, 215, 178, 163, 178 จงหาค่าเฉลี่ย $(\bar{x})$ น้ำหนักของนักมวยในค่ายนี้

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1 : การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

บัตรเฉลย

กิจกรรม : ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ

1. จากข้อมูล 5, 10, 15, 20 จงหา $\bar{x}$

$$\begin{aligned}\bar{x} &= \frac{\sum X}{N} \\ &= \frac{5+10+15+20}{4} \\ &= \frac{50}{4} \\ &= 12.5\end{aligned}$$

ตอบ

2. จากข้อมูล 11, 13, 15, 17, 19 จงหา $\bar{x}$

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \frac{\sum X}{N} \\ &= \frac{11+13+15+17+19}{5} \\ &= \frac{75}{5} \\ &= 15\end{aligned}$$

ตอบ

3. จากข้อมูล 0.5, 0.7, 0.9, 0.11, 0.13, 0.15 จงหา $\bar{x}$

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \frac{\sum X}{N} \\ &= \frac{0.5+0.7+0.9+0.11+0.13+0.15}{6} \\ &= \frac{2.49}{6} \\ &= 0.415\end{aligned}$$

ตอบ

4. จากข้อมูล 22, 24, 26, 28, 30, 32 จงหา $\bar{x}$

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \frac{\sum X}{N} \\ &= \frac{22+24+26+28+30+32}{6} \\ &= \frac{162}{6} \\ &= 27\end{aligned}$$

ตอบ

5. นักเรียนห้องหนึ่งจำนวน 10 คน มีรายได้ต่อวันคิดเป็นบาท ดังนี้ 85, 70, 10, 75, 44, 8, 42, 50, 40, 36 จงหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) รายได้ของนักเรียน 10 คน

วิธีทำ ให้ X แทนน้ำหนักของนักมวยในค่าย

N แทนจำนวนนักมวยในค่าย

$$\begin{aligned}\text{จาก } \bar{X} &= \frac{\sum X}{N} \\ \bar{X} &= \frac{85+70+10+75+44+8+42+50+40+36}{10} \\ &= \frac{460}{10}\end{aligned}$$

$$= 46$$

ตอบ

6. ในค่ายนักมวยแห่งหนึ่งมีนักมวย 10 คน โดยนักมวยแต่ละคนมีน้ำหนักคอดเป็นปอนด์ ดังนี้ 125, 303, 163, 175, 181, 190, 215, 178, 163, 178 จงหาค่าเฉลี่ย $(\bar{x})$ น้ำหนักของนักมวยในค่ายนี้

วิธีทำ ให้ X แทนน้ำหนักของนักมวยในค่าย

N แทนจำนวนนักมวยในค่าย

$$\text{จาก } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \frac{125 + 303 + 163 + 175 + 181 + 190 + 215 + 178 + 163 + 178}{10}$$

$$= \frac{1871}{10}$$

$$= 187.1$$

ตอบ

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ถ่วงน้ำหนัก

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
ถ่วงน้ำหนัก

บัตรคำสั่ง

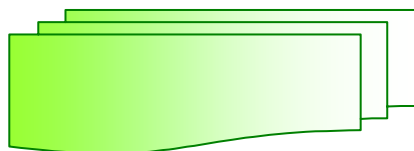
นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งแล้ว และปฏิบัติตามลำดับขั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหาและร่วมกันศึกษาเป็นกลุ่มให้เข้าใจ
2. ตรวจสอบบัตรประกอบกิจกรรมให้ครบถ้วน
3. อ่านบัตรกิจกรรม แล้วร่วมกันทำกิจกรรม ตอบคำถาม
4. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรม เรียบร้อยแล้วให้ทุกคนเก็บ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย ทุกอย่างใส่กล่องตามสภาพเดิม แล้วเปลี่ยนไปทำกิจกรรมยังศูนย์ต่อไป

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
ถ่วงน้ำหนัก

บัตรเนื้อหา

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจง

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตถ่วงน้ำหนัก

การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตถ่วงน้ำหนักนี้ใช้ในกรณีข้อมูลแต่ละค่ามีความสำคัญไม่เท่ากัน ซึ่งมีวิธีการหาดังนี้

กำหนดให้ $w_1, w_2, w_3, \dots, w_n$ เป็นน้ำหนักถ่วงของข้อมูล $x_1, x_2, x_3, \dots, x_N$ ตามลำดับ

$$\text{ค่าเฉลี่ยเลขคณิตถ่วงน้ำหนัก} = \frac{w_1x_1 + w_2x_2 + w_3x_3 + \dots + w_Nx_N}{w_1 + w_2 + w_3 + \dots + w_N}$$

$$\text{หรือ } \bar{x} = \frac{w_1x_1 + w_2x_2 + w_3x_3 + \dots + w_Nx_N}{w_1 + w_2 + w_3 + \dots + w_N}$$

หรือเขียนอย่างย่อ ๆ ได้ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum wx}{\sum w}$$

ตัวอย่าง ผลการสอบของนักเรียนคนหนึ่งเป็นดังนี้

รายวิชา	คะแนนสอบ (x)	น้ำหนักที่ให้ (w)
คณิตศาสตร์	60	4
ฟิสิกส์	55	3
เคมี	64	3

ภาษาอังกฤษ	70	1
------------	----	---

จงหาคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนคนนี้

วิธีทำ

รายวิชา	คะแนน (x_i)	น้ำหนัก (w_i)	$w_i x_i$
คณิตศาสตร์	60	4	240
ฟิสิกส์	55	3	165
เคมี	64	3	192
ภาษาอังกฤษ	70	1	70
		$\sum w_i = 11$	$\sum w_i x_i = 667$

จากสูตร

$$\begin{aligned} \bar{x} &= \frac{\sum wx}{\sum w} \\ \bar{x} &= \frac{w_1 x_1 + w_2 x_2 + w_3 x_3 + w_4 x_4}{w_1 + w_2 + w_3 + w_4} \\ \bar{x} &= \frac{240 + 165 + 192 + 70}{4 + 3 + 3 + 1} \\ \bar{x} &= \frac{667}{11} = 60.6 \end{aligned}$$

ดังนั้น คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน $\bar{x} = 60.6$ คะแนน

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
ถ่วงน้ำหนัก

บัตรกิจกรรม

ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ

1. ในการสอบประจำปีของนักเรียนชั้น ม.6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ประกอบด้วย วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ โดยให้นำน้ำหนักของระบบการคิดคะแนนของเราเรียกว่าหน่วยกิต ไว้ดังนี้ 4, 4, 3, 3 ตามลำดับ ถ้านักเรียนคนหนึ่งสอบ 4 วิชาได้เกรด 3, 4, 2, 3 ตามลำดับ อยากทราบว่านักเรียนคนนี้ได้เกรดเฉลี่ยเท่าไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ถ้า $w_1 = 3, w_2 = 4, w_3 = 5$ และ $x_1 = 20, x_2 = 15, x_3 = 30$
แล้ว จงหา $\bar{x}$

.....

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ 2 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ถ่วงน้ำหนัก

บัตรเฉลย

ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ

1. ในการสอบประจำปีของนักเรียนชั้น ม.6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ประกอบด้วย วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ โดยให้น้ำหนักเรื่องระบบการคิดคะแนนของเราเรียกว่าหน่วยกิต ไว้ดังนี้ 4, 4, 3, 3 ตามลำดับ ถ้านักเรียนคนหนึ่งสอบ 4 วิชาได้เกรด 3, 4, 2, 3 ตามลำดับ อยากทราบว่านักเรียนคนนี้ได้เกรดเฉลี่ยเท่าไร

วิธีทำ ให้ $w_1 = 4, w_2 = 4, w_3 = 3, w_4 = 3$ แทนน้ำหนักหรือหน่วยกิตของแต่ละวิชาไม่เท่ากัน และ $x_1 = 3, x_2 = 4, x_3 = 2, x_4 = 3$ แทนเกรดของนักเรียนที่สอบทั้ง 4 วิชา

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad \bar{x} &= \frac{w_1x_1 + w_2x_2 + w_3x_3 + \dots + w_Nx_N}{w_1 + w_2 + w_3 + \dots + w_N} \\ \text{แทนค่า} \quad \bar{x} &= \frac{4(3) + 4(4) + 3(2) + 3(3)}{4 + 4 + 3 + 3} \\ &= 3.07 \end{aligned}$$

นั่นคือ นักเรียนคนนี้สอบได้เกรดเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

2. ถ้า $w_1 = 5$, $w_2 = 3$, $w_3 = 2$ และ $x_1 = 10$, $x_2 = 30$, $x_3 = 50$

แล้ว จงหา $\bar{x}$

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad \bar{x} &= \frac{w_1x_1 + w_2x_2 + w_3x_3}{w_1 + w_2 + w_3} \\ \text{แทนค่า} \quad \bar{x} &= \frac{5(10) + 3(30) + 2(50)}{5 + 3 + 2} \\ &= \frac{240}{10} \\ &= 24 \quad \underline{\text{ตอบ}} \end{aligned}$$

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3
เรื่อง
การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตรวม

www.krook.com

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต รวม

บัตรคำสั่ง

นักเรียนอ่านบัตรคำสั่งแล้ว และปฏิบัติตามลำดับชั้นด้วยความตั้งใจ

1. อ่านบัตรเนื้อหาและร่วมกันศึกษาเป็นกลุ่มให้เข้าใจ
2. ตรวจสอบบัตรประกอบกิจกรรมให้ครบถ้วน
3. อ่านบัตรกิจกรรม แล้วร่วมกันทำกิจกรรม ตอบคำถาม
4. ให้นักเรียนเปลี่ยนกันตรวจคำตอบจากบัตรเฉลย

เมื่อประกอบกิจกรรม เรียบร้อยแล้วให้ทุกคนเก็บ บัตรคำสั่ง บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และบัตรเฉลย ทุกอย่างใส่กล่องตามสภาพเดิม แล้วเปลี่ยนไปทำกิจกรรมยังศูนย์ต่อไป

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต รวม

บัตรเนื้อหา

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลที่ไม่แจกแจงความถี่

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตรวม

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตรวม เป็นการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากข้อมูลหลายชุด
ที่มีการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตไว้แล้ว ซึ่งมีวิธีการหาดังนี้

ให้ $\bar{x}_1, \bar{x}_2, \bar{x}_3, \dots, \bar{x}_k$ เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลชุด
ที่ $1, 2, 3, \dots, k$

$N_1, N_2, N_3, \dots, N_k$ เป็นจำนวนค่าจากการสังเกตในข้อมูลชุดที่
 $1, 2, 3, \dots, k$ ตามลำดับแล้ว

ค่าเฉลี่ยเลขคณิตรวม $\bar{X}_{\text{รวม}} = \frac{N_1\bar{x}_1 + N_2\bar{x}_2 + N_3\bar{x}_3 + \dots + N_k\bar{x}_k}{N_1 + N_2 + N_3 + \dots + N_k}$

หรือเขียนอย่างย่อ ๆ ได้ดังนี้ $\bar{X}_{\text{รวม}} = \frac{\sum_{i=1}^k N\bar{X}_i}{\sum_{i=1}^k N_i}$

ตัวอย่าง ในการสอบวิชาสถิติของนักเรียนโรงเรียนปรางค์วิทยา ปรากฏว่า นักเรียนชั้น ม.6/1 จำนวน 40 คน ได้คะแนนสอบเฉลี่ย 70 คะแนน นักเรียนชั้น ม.6/2 จำนวน 35 คน ได้คะแนนสอบเฉลี่ย 68 คะแนน นักเรียนชั้น ม.6/3 จำนวน 38 คน ได้คะแนนสอบเฉลี่ย 72 คะแนน จงหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของ คะแนนสอบของนักเรียนทั้ง 3 ห้องรวมกัน

วิธีทำ ให้ $\bar{x}_1, \bar{x}_2, \bar{x}_3$ เป็นค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนสอบของนักเรียน ชั้น ม.6/1, ม.6/2, และ ม.6/3 ตามลำดับ

$$\bar{X}_{\text{รวม}} = \frac{N_1\bar{x}_1 + N_2\bar{x}_2 + N_3\bar{x}_3 + \dots + N_k\bar{x}_k}{N_1 + N_2 + N_3 + \dots + N_k}$$

จากโจทย์จะได้ $\bar{x}_1 = 15, \bar{x}_2 = 17$ และ $\bar{x}_3 = 19$

$N_1 = 80, N_2 = 70$ และ $N_3 = 50$

$$\begin{aligned} \therefore \bar{X}_{\text{รวม}} &= \frac{(80 \times 15) + (70 \times 17) + (50 \times 19)}{80 + 70 + 50} \\ &= \frac{1,200 + 1,190 + 950}{200} \\ &= 16.7 \text{ ปี} \end{aligned}$$

$\therefore$ อายุเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสามชั้น 16.7 ปี

ตอบ

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
ถ่วงน้ำหนัก

บัตรกิจกรรม

ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ

1. นักเรียนห้องหนึ่งมีนักเรียนชาย 25 คน นักเรียนหญิง 30 คน นักเรียนชายมีความสูงเฉลี่ย 160 ซม. นักเรียนหญิงมีความสูงเฉลี่ย 150 ซม. จงหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตความสูงของนักเรียนทั้งห้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การค่าเฉลี่ยเลขคณิตถ่วงน้ำหนัก

บัตรเฉลย

ให้นักเรียนแสดงวิธีทำ

2. นักเรียนห้องหนึ่งมีนักเรียนชาย 25 คน นักเรียนหญิง 30 คน นักเรียนชายมีความสูงเฉลี่ย 160 ซม. นักเรียนหญิงมีความสูงเฉลี่ย 150 ซม. จงหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตถ่วงน้ำหนักของนักเรียนทั้งห้อง

- วิธีทำ
- จำนวนนักเรียนชาย (N_1) = 25 คน
  - ความสูงเฉลี่ยของนักเรียนชาย ($\bar{X}_1$) = 160 ซม.
  - จำนวนนักเรียนหญิง (N_2) = 30 คน

ความสูงเฉลี่ยของนักเรียนหญิง ($\bar{X}$) = 150 ซม.

$$\begin{aligned}\text{จากสูตร } \bar{X}_{\text{รวม}} &= \frac{N_1\bar{X}_1 + N_2\bar{X}_2}{N_1 + N_2} \\ &= \frac{25(160) + 30(150)}{25 + 30} \\ \bar{X}_{\text{รวม}} &= 154.54 \text{ ซม.}\end{aligned}$$

ดังนั้น ค่าเฉลี่ยเลขคณิตความสูงของนักเรียนทั้งห้อง คือ 154.54 ซม.

2. ในการสอบวิชาสถิติ นักเรียนห้อง ก. จำนวน 20 คน สอบได้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 75 นักเรียนห้อง ข. จำนวน 30 คน สอบได้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 60 นักเรียนห้อง ค. จำนวน 25 คน สอบได้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 65 จงหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตของวิชาสถิติของนักเรียนทั้ง 3 ห้อง

วิธีทำ จากโจทย์กำหนดให้ $N_1 = 20$, $\bar{X}_1 = 75$, $N_2 = 30$, $\bar{X}_2 = 60$

$$N_3 = 25, \quad \bar{X}_3 = 65$$

$$\begin{aligned}\therefore \bar{X}_{\text{รวม}} &= \frac{(20)(75) + (30)(60) + (25)(65)}{20 + 30 + 25} \\ &= \frac{1500 + 1800 + 1625}{75} \\ &= 65.67\end{aligned}$$

แสดงว่าค่าเฉลี่ยเลขคณิตของนักเรียนทั้งสามห้อง 65.67 คะแนน

